

Liikenne- ja viestintäministeriö

Kirjeenne 14.6.2010
LVM004:00/2010, LVM/880/03/2010

LUONNOS VIESTINTÄMARKKINALAKIA KOSKEVAKSI HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa luonnoksesta viestintämarkkinalain ja eräiden muiden lakien muuttamista koskevaksi hallituksen esitykseksi. Oikeusministeriö esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Liittymän maksaminen osamaksulla

Esityksen 1. lakiehdotuksen 60 e §:n mukaan yleispalveluyritykseksi nime-
tyn palveluyrityksen olisi tarjottava kuluttajalle mahdollisuutta maksaa liit-
tymä yleiseen viestintäverkkoon osamaksulla eli siis erissä maksaen. Ehdo-
tetulla säännöksellä pannaan täytäntöön yleispalveludirektiivin 10 artiklaan
liittyvän I liitteen A osan d kohta. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota
siihen, että erissä maksaminen merkitsee luoton myöntämistä kuluttajalle
ja että perusteluissa todetun mukaisesti tällöin voivat tulla sovellettaviksi
kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun säännökset. Nämä säännökset on
juuri uudistettu (HE 24/2010 vp, EV 89/2010 vp). Jos luottoa ei myönnetä
sellaisin ehdoin, että sovellettaviksi tulevat esimerkiksi uuden 7 luvun 3
§:n mukaiset soveltamisalarajoitukset, luottoa myöntävällä yrityksellä on
muun muassa velvollisuus arvioida, kykeneekö kuluttaja täyttämään luot-
tosopimuksen mukaiset velvoitteensa (luottokelpoisuuden arviointi). Jos
kuluttajalla on useita maksuhäiriömerkintöjä ja ne ovat suhteellisen tuoreita,
voidaan luoton myöntämistä kuluttajalle pitää hyvää luotonantotapaa
koskevan säännöksen vastaisena (HE 24/2010 vp, s. 33). Edellä mainitut
uudet säännökset pohjautuvat osittain kulutusluottodirektiivin 2008/48/EY
säännöksiin.

Edellä mainitun johdosta oikeusministeriö katsookin, että säännöksessä tulisi
huomioida tapaukset, joissa palvelun tarjoajalla on perusteltu syy kiel-
täytyä luoton myöntämisestä. Mallina säännöksen jatkovalmistelussa voisi
toimia esimerkiksi luottolaitostoinnasta annetun lain (121/2007) 134 §
joka koskee asiakkaan oikeutta peruspankkipalveluihin. Oikeusministeriö

J:\ALAVOYHTEINEN\LAUSUNTO\2010\lvm3006.kk
(viestintämarkkinalaki).doc

Käyntiosoite
Eteläesplanadi 10
HELSINKI

Postiosoite
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
(09) 160 03

Telekopio
(09) 1606 7730

Sähköpostiosoite
oikeusministerio@om.fi

toteaa lisäksi, että säännöksessä olisi syytä käyttää termiä ”maksaa erissä”, sillä osamaksulla tarkoitetaan lainsäädännössä sellaista kauppaa, jossa myyjä pidättää itselleen joko omistusoikeuden myytyyn tavarahan, kunnes koko kauppahinta tai sovittu osa siitä on maksettu, tai oikeuden ottaa myyty tavara takaisin ostajan laiminlyödessä sopimusvelvoitteensa täyttämisen. Palvelujen, kuten liittymän kaupassa, tällaisten ehtojen käyttö ei tule kyseeseen. Oikeusministeriö esittää myös harkittavaksi, että säännöksessä määriteltäisiin se, millä vähimmäisehdoilla erämaksamista tulisi tarjota (esimerkiksi kolmessa, kuukauden välein suorittavassa erässä), koska muutoin säännöksen hyöty heikommassa asemassa oleville kuluttajille jäänee vähäiseksi.

Käyttäjän oikeus valita viestintäpalvelun tarjoaja

Lausunnolla olevan esitysluonnoksen (1. lakiehdotuksen 69 a §) mukaan Viestintävirasto voi asettaa käyttäjän valinnanvapauden turvaamiseksi asunto-osakeyhtiölle, kiinteistöosakeyhtiölle tai niihin verrattavalle yhteisölle, joka omistaa tai hallinnoi kiinteistön sisäistä tai usean kiinteistön välistä kiinteää viestintäverkkoa, joka on liitetty yleiseen viestintäverkkoon, velvollisuuden luovuttaa käyttäjän valitsemalle teleyritykselle käyttöoikeuden kiinteistön tai kiinteistöryhmän sisäiseen viestintäverkkoon viestintäpalvelun välittämiseksi kiinteistössä käyttäjän päätelaitteisiin.

Oikeusministeriöllä ei ole huomauttamista itse säännösehdotukseen, mutta selvyuden vuoksi ministeriö ehdottaa ehdotuksen perusteluiden täydentämistä siten, että osakkeenomistaja vastaa hänen tässä tarkoitettuna vaatimuksensa toteuttamisesta aiheutuvista kiinteistön sisäisen viestintäverkon rakennus- ja ylläpitokustannuksista, vaikka kiinteistön sisäisen verkon haltija yleensä vastaa tällaisista kuluista. Ei ole perusteita sille, että esimerkiksi asunto-osakeyhtiö ja viime kädessä sen kaikki sen osakkaat vastaisivat yhden osakkaan vaatimuksesta toteutettavan rinnakkaisyyhteyden kustannuksista.

Viestintäpalvelusopimuksen kesto

Toukokuussa lausunnolla olleessa esitysluonnoksessa (1. lakiehdotuksen 70 a §) määräaikaisten viestintäpalvelusopimusten ketjuttamiseen liittyneet ongelmat ehdotettiin ratkaistaviksi siten, että sopimus jatkuu määräajan päätyttyä toistaiseksi voimassa olevana, jollei erikseen toisin sovita. Kuluttajalla, joka haluaa vaihtaa palvelun tarjoajaa, olisi siten mahdollisuus irtisanoa sopimus milloin tahansa päättymään normaalin kahden viikon irtisanomisajan kuluttua. Sopimuksen automaattisesta jatkumisesta olisi myös se etu, ettei sopimussuhde ja kuluttajan viestintäyhteydet pääse vahingossa katkeamaan kuluttaja passiivisuuden takia.

Nyt lausunnolla olevassa luonnoksessa 70 a §:n 2 momentti on muutettu niin, että määräaikaisten sopimusten ketjuttaminen olisi sallittua, kunhan uusi määräaikainen sopimus tehdään 67 §:ssä säädetyn mukaisesti. Kuitenkin ehdotuksen perustelujen mukaan (s. 85) pidetään tarpeellisena turvata passiivisena pysyvälle kuluttajalle nykyistä selvemmin mahdollisuus pääs-

tä irti määräajan jälkeen päättyvästä viestintäpalvelusopimuksesta normaalin irtisanomisajan puitteissa. Edelleen perustelujen mukaan on erityinen tarve varmistaa, ettei kuluttajan sopimussuhde pääse vahingossa raukeamaan esimerkiksi kuluttajan ulkomaan matkasta, sairastelusta tai muusta vastaavasta syystä johtuvan passiivisuuden takia.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan toukokuussa lausunnolla ollut ehdotus ratkaisisi perusteluissakin esille otetut määräaikaissopimusten ketjuttamisongelmat sekä estäisi tehokkaasti viestintäpalvelujen ei-toivotun keskeytymisen. Sitä vastoin nyt ehdotetut säännökset eivät näyttäisi tuovan olennaista muutosta nykytilaan.

Lisäksi oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että pykälän 4 momentin mukaiset määräaikaisen sopimuksen irtisanomisperusteet ovat osittain päällekkäisiä ja että momentti on kokonaisuudessaan vaikeaselkoinen. Sitä olisikin tarpeen selkeyttää.

Teleyrityksen velvollisuus sulkea numero tai viestintäpalvelu

Oikeusministeriölle on lausuntokierroksen kestäessä lähetty tiedoksi uusi pykäläluonnos, joka korvaisi lausunnolle lähetetyn luonnoksen 1. lakiehdotuksen 131 a §:n. Oikeusministeriön kommentit koskevat tätä uusinta luonnosta.

Pykäläluonnoksen mukaan teleyrityksen on viipymättä suljettava viestintäpalvelun numero tai muutoin estettävä viestintäpalvelun käyttö, jos käyttäjien viestintäpalvelua koskevalle laskulle muodostuu maksuja numeron haltijan tai palveluntarjoajan ”ilmeisen petoksellisen toiminnan” vuoksi. Oikeusministeriön mielestä luonnokseen näyttää liittyvän useita ongelmallisia kysymyksiä, joita ei kiireellisessä valmistelussa liene enemmälti pohdittu.

Viestintäpalvelun käytön estäminen merkitsee puuttumista sananvapauteen, joten sääntelyssä on otettava huomioon myös perusoikeuksia rajoittavalle lainsäädännölle asetetut erityisvaatimukset. Muutoinkin on syytä pohdita, voidaanko tämänkaltaista oma-aloitteista toimintavelvoitetta asettaa yksityiselle yritykselle vai onko kysymyksessä viranomaiselle ja viime kädessä tuomioistuimelle kuuluva julkisen vallan käyttöön liittyvä tehtävä.

Pykälän perusteluissa esitetään sen soveltamiselle kaksi esimerkkiä: ns. modeemikaappaus ja haittaohjelman lähettäminen tai tartuttaminen matkapuhelimeen. Modeemikaappauksessa ei kuitenkaan ole kyse petoksesta, kuten pykäläluonnoksessa edellytetään, vaan pikemminkin luvattomasta käytöstä. Petosrikos edellyttää erehdyttämistä. Toisaalta petoksen tunnusmerkit voivat täytyä esimerkiksi antamalla palvelun markkinoinnissa tietoisesti vääriä tai harhaanjohtavia tietoja. Luonnoksen perusteluista on kuitenkin pääteltävissä, ettei pykälää ilmeisesti ole tarkoitettu soveltaa tämänkaltaiseen toimintaan.

Oikeusministeriön mielestä pykälän tavoitetta, sisältöä ja soveltamista tulisi vielä uudelleen harkita. Oikeusministeriö on omasta puolestaan valmis osallistumaan jatkovalmisteluun.

Ylijohtaja

Pekka Nurmi

Lainsäädäntöjohtaja

Antti T. Leinonen